

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2008 m. sausio 18 d.

Eina nuo 1988 m.
spalio 28 d.

Nr. 3 (785)

Ingrida VĖGELYTĖ

Niekas niekada mūsu nebepalaus

"Tada stojo kurti tyla. Ir toje kurčioje tyloje apie vidurinaktį émë gausti dešimtmiečius tylejé Bažnyčios varpai. Susisaukdami per visą Lietuvą, uždrausti varpai atgavo amą. Atsimenu nuo žemės atsiplėšusį juodą debesuotą dangų. Netrukus émë ūsti, atgijo autostrada. I Vilniu prie Parlamento važiavo žmonés. Tą akimirką atrodé, kad lūžo Istorija. Kad pasaulis pasikeitė. Kad mes niekada nebegalēsime būti tokie, kokie buvome. Kad niekas niekada mūsų nebepalaus. Gal todél taip ilgai ir skaudžiai krentam žemyn, nes krentam iš be galo aukštai".

Taip apie Sausio 13-ają išvakarése mästé rašytoja Vanda Juknaité, kartu su kitaikis kolegomis – poetais, rašytojais bei publicistais – Televizijos bokšte susibûrė į vakarą „Nerimo mintys“, kuri, tiesio-

giai transliuojamą LTV kanalo, laidoje „Kultūra“ galéjo stebeti visa Lietuva. Poetinių vakarų pradéjo kunigas Robertas Grigas, poetai ir rašytojai Marcelijus Martinaitis, Danielius Mušinskas, Antanas A. Jonynas, Donaldas Kajokas, Laimonas Jonušys, Rimvydas Stankevičius, Gytis Norvilas ir Domantas Razuškas, aktoriai Biruté Marcinkevičiuté, Vytautas Rumšas, Andrius Bialobžeskis, Ramunė Skardžiūnaité, Jūratė Vilūnaité ir Saulius Balandis. Pakilių, nors skaudžią nuotaiką gilino talentingų LMTA kompozicijos katedros studentų Ritos Mačiliūnaitės, Rūtos Vitkauskaitės ir Alberto Navicko kūriniai,

Kristupo medinių pučiamujų kvintetas.

Palydéta šių rašytojos Vandas Juknaitės žodžių sausio 12-ąją, kaip ir kasmet, išsiruošiau prie Seimo. Niekaip iš minčių negaléjau išmesti paskutiniojo V. Juknaitės sakinio. Vis éjau ir galvojau, ką surasiu: ar pakylétuosis, ar „skaudžiai krentančiuosis žemyn“. Vilniaus gatvés dvelké vakaro ramybe ir taika – iš jaukiai apšvestų kavinių pro langus žvelgë ramus ir malonai nusiteikę jauni veidai. „Štai ji – Laisvė“, – mäsciau. Jiems nereikia eiti nei prie Parlamento, nei prie Radijo ir televizijos pastato, nereikia rikiuotis į virtinę, kibitis ran-komis dviem greta stovin-

tiems žmonėms, kad sudarytume gyvą apsaugą, turéjusią apginti nuo metalinių tankų jégos. Dabar jie beveik visi turi mobiliuosius telefonus ir jiems nereikia kantriai lükuriuoti eiléje prie telefono būdelés, kad suspétų atsisveikinti su namiškiais, jei ką... Tai turbūt gerai. Tačiau jie ir neskuba prie Seimo, prie kasmet vis kviečiančio dabar jau tapusio simboliniu Laisvés laužo, kad pasimelstu, išklau-sytų varpo dūžių ir nusiémę kepures padékotų tada kritu-siesiems dėl kasdien juos ištinkančios Laisvés. Nepavadinčiau to kritimu. Pagalvojau, kad mes, tie, kurie ten buvome per V. Juknaitės mini-mą Istorijos lūžį, tiesiog turi-

me puikią perspektyvą pažvelgti tiek į praetį – į nelaisvę, tiek į dabartį – į kasdienes laisvés išraiškos formas. Tai, kad ilgimés patirto pakylėjimo, kad esame vis dar apspangę nuo kurtinančio sprogimo, kuris, pasak kultūros semiotiko Lotmano, kaskart lydi Istorijos lūžius ir perversmus, visai nereiskia, kad kiti atéjé paskui mus ir nebeigirdę tosprogimo, yra krentantys žemyn.

Tiesa, prisiminus, kiek mažai žmonių prie Laisvés laužo prie Seimo susirinko pernai, buvo truputį nedrasu eiti prie Parlamento. Mat kai ten keliauji Sausio 13-osios išvakarése, mažu mažiausiai visada ilgiesi bent vieno – atsidurti kuo didesniame bûryje bendraminčių, pajusti šalia stovinčių artumą, pamatyti dabar vis labiau pažistamus veidus.

(keliamas į 2 psl.)

Lietuva paminėjo Sausio 13-osios aukas

Sausio 13-osios aukos pagerbtos Kaune, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sode lyje
Zenono Siaučiulio nuotr.

Laužai liepsnojo Sitkūnuose

Vėl sausio 12-osios vakarą į Sitkūnus rinkosi 1991-ųjų sausį retransliacijos stotį sau-goję žmonés. Susitelkimo jaus-mastebegyas, „Geravéčiasu-gržus išgyventi praeities įvykius, prisiminti, kokie tada bu-vome susitelkę“, – kalbėjo prieš septyniolika metų degė daugybė laužų, – prisimini-mais dalijosi Eugenijus Kuprevičius. – Pamenu, sniego nebuvo, bet spaudé stiprus šaltis. Laužai mus gelbėjo. Visi buvo-me be galio vieningi, draugiški, dalijomés, ką turėjome, buvo-me kaip vienas kumštis.“

bartinis jaunimas irgi skubetū-ginti savo valstybę. Šiemet sausio 13-osios išvakarése Sitkūnuose buvo uždegtas didelis laužas ir daug žvakelių.

„Prieš septyniolika metų degė daugybė laužų, – prisimi-nimais dalijosi Eugenijus Kuprevičius. – Pamenu, sniego nebuvo, bet spaudé stiprus šaltis. Laužai mus gelbėjo. Visi buvo-me be galio vieningi, draugiški, dalijomés, ką turėjome, buvo-me kaip vienas kumštis.“

Sovietų armija tada taip ir neišdr̄iso veržtis į Sitkūnus. Žinia apie karių nusikaltimus prieš taikius žmones greitai

pasklido iš Lietuvos televizi-jos ir radio Kauno redakcijos. „Tuometinis jos vadovas Raimundas Šeštakauskas nurodė atvykti į Sitkūnuose esančią radijo studiją, – prisiminė žurnalistė Jolanta Šarpnickienė: „Nepaisant streso, pavyko sklandžiai perskaityti pranešimą apie sovietų agresiją ir apie tai, kad liko vienintelis laisvas žodis, transliuojamas iš Kauno. Kolegos tada pagalvojo, kad čia įrašas, tik paskui, išgirdę kelis užsikirtimus, lengviau atskivépę, kad tai vis dėlto gyvas eteris.“

(keliamas į 3 psl.)

Prie atminimo lauko

Nulenkiame galvą žuvu-siems ir nukentėsiems tuo laiku. Tai didingas Lietuvos istorijos puslapis, tai didžiu-lė istorijos pamoka. Jeigu mūsų žuvusios aukos pa-klaustų: „Ar galime kartu su Jumis pasidžiaugti?“, atsa-kyčiau: „Gaila, kad daug kam Lietuva iš Tévynės virto teri-terija“. Apie viską pagalvoja alaus, pramogų bei pasilinks-minimų industrijos presas, kaip proto išjungėjas, rankų išsukinėtojas, viską sušluoja-ji šiukšliadėžę – kančias, krau-ją, istoriją ir Tévynę. Tai reiš-kiu negrižtamą Lietuvos eizé-jimą. Kai kas mano, kad nuo Rytų ryklio mus gelbés Vaka-rų saulę.

Kaip saké rusų disidentas Vladimiras Bukovskis, „da-bar pasaulis orientuotas į sék-mę. Mūsų laikais sékme buvo laikoma apginti savo nuomo-nę, principus, o dabar – gau-ti pinigų. O dideli pinigai be gerų santykų su valdžia ne-jimanomi“ („Atgimimas“, 2007-11-16, p. 3). Politika, kaip piraniškoji verslo rūšis, Sausio 13-osios idėja naikina kiekvieną sekundę – dieną ir naktį, šeštadienį ir sekmadienį – į kultūros dykumą, proto miegą per besielius ritualus ir distiliuotą demokratiją.

Prieš kurį laiką rašytojas J. Aputis mūsų dabartį pava-dino skausmingu tuštymečiu, kuriamo nei su žiburiu neran-dame paslaptinges transcen-dencijos – sielos. Vien rinkos

santykiai arba, kaip sako po-etas Aidas Marčėnas, be dva-sios pamušalo.

Nuo antros klasés jveda-mas privalomas ankstyvasis užsienio kalbos mokymas. Pirmokas su savo gal 400 lie-tuviškų žodžių iškart gaus tiek pat svetimų. Vaiko mästymas ugdydis kalbų mišraine. Tam ministerija skyré kone 500 tūkst. litų. Lietuvių kalba tam-pa neprestižine.

Lietuvių filosofas Juozas Eretas kalbėjo: „Įsidéméki-me: tik ugdydami savitumą, būsime naudingi kitiems; pasiduodami – tik tréšiame kitų kultūros laukus“ („Išeivijos klausimais“, Roma, 1974, p. 33).

Lietuvoje 2007 m. jau lega-liai gyveno 27 tūkst. imigran-tų. Jiems integruoti metams skiriama 5 mln. litų. Lietuviai bégia svetur. Rokiruotés pro-cessas pajudėjo.

Gyvename Jeronimo Bos-cho paveikslu „Linksmybių sodas“ stiliumi, verslo pini-gais kuriamu įvaizdžių visuomenėje, simuliuodami Lietu-vos himnų. Minédami mūsų idėjos brolių netekties garbës prasmës sukaktį susimasto-me apie tendencijas ir naivai klausiamė savęs, kiek dar liko iki rašytojo J. Selindžerio žodžių išispildymo: „Dailidé nu-krito nuo stogo ir šiandien jau nebepietaus“ („Literatūra ir menas“, 2007-03-23, p. 2).

Algirdas
ENDRIUKAITIS

(atkelta iš 1 psl.)

Atidarytas Sausio 13-osios memorialas

Tačiau šiais metais neteko nusivilti: prie Parlamento būriavosi minia žmonių. Viena iš priežascių, surinkusių tiek daug žmonių prie Seimo, buvo iškilmingas Sausio 13-osios memorialo ir tame suorganizotas pirmos parodos „Luidimai“ atidarymas.

Irengti memorialą buvo sumanyta dar 2001 m., minint 10-ąsias Sausio 13-osios įvykių metines, tačiau darbai užsiėsė net septynerius metus. Nuo 1991-ųjų sausio išlikusių Seimo rūmų gynybinės barikados pagaliau uždengtos stiklo gaubtu, čia įrengta ir ekspozicijos patalpa, skirta įvairioms parodoms, filmų apie Sausio 13-ąją rodytui, susitikimams, užsienio delegacijų ekskursijoms.

Memoriale atskirai įrengta Švč. Mergelės Marijos koplyčia, kurioje altoriaus fone eksponuojami autentiški žmonių per Sausio įvykius sunėsti daiktai – mediniai kryžiai su koplystulpiu, vienos mokytojos lituanistės atneštą istorinę Švč. Mergelės Marijos statula, archyvinės nuotraukos, piešiniai, užrašai, buvusių įvykių liudininkų daiktai. Ypač įspūdingai memorialas atrodo apsvietas naktį, sutvarkytos jo priegos, takai.

Atidarant memorialą dalyavo Lietuvos laisvės gynėjai, savanoriai, Lietuvos ir Latvijos parlamentų vadovai, gausus būrys įvairaus amžiaus žmonių.

Memorialo atidarymo proga kalbas sakė Seimo Pirmininkas Viktoras Muntianas, kunigas Robertas Grigas, uteniskis krikščionis demokratas Juozas Gesiūnas. Sausio 13-osios naktį kartu su Laisvės gynėjais prie Seimo rūmų budėjės kunigas Robertas Grigas sakė, jog lietuviai į savo laisvę atėjo neiprastai, kitaip.

„Kumščio kovų ringe prieš mus užpuolusių sovietų imperiją ir mus pamiršti linkusių demokratinių Vakarų pasauli tuo savuoju lietuvišku “kitaip” mes nugalėjome geopolitinės gudrybes, sąmokslus. Valstybė tik tada turi prasmę, jos laisvė vertinga ir kilni, kada ji gina ir atstovauja tautos sielei, kol visai nesustabarėja į automatiškai veikiančių politinių ir komercinių interesų, struktūrų monolitą, neįveikiamą ir piliečių neįtakojamą. Tuomet ji galiapti žmogaus ir tautų prieš“, – pažymėjo R. Grigas.

Buvę Sausio įvykių dalyviai sutiko, kad memorialas įspūdingas, tačiau uteniskiai

J. Gesiūnas ir Vilnius Taujanskas vis dėlto turi vieną priekaištą. Jie ilgus metus siekė ir sieks, kad čia būtų atstatyta ir įamžinta tikroji istorinė tiesa. Kalbame apie Švč. Mergelės Marijos statulą. V. Taujanskas “Tremtinui” pasakojo, kad po kruvino sios nakties Sausio 13-ąją kunigas Grigas, paėmęs minėtą Svč. Mergelės Marijos statulą, ją nešinas apėjo aplink Seimą ir pastatės ją ant iš keleto šovinių dėžių sukonstruoto altoriaus, laikė dabar jau istorinėmis tapusias šv. Mišias. Po keleto metų iš statula buvo įkomponuota koplytstulpyle. Minėti uteiniskiai jau daugelį metų siekia, kad ši statula, atstatant istorinę tiesą, būtų patalpinta būtent ant altoriaus, o ne koplytstulpyle. Šešių žmonių iniciatyvinė grupė, susibūrusi iš Utenos krikščionių demokratų, žada nenuleisti rankų ir toliau reikalauti, kad statulai būtų skirtas altorius.

Tačiau šios detalės sausio 12 d. nepakenkė susirinkusių pakiliai nuotaikai. O ją palaikė ir skatino dviejų garbingų chorų – Utenos buvusių politinių kalinių ir tremtinų „Ainių“ bei Lietuvos radio ir televizijos vaikų – jungtinis koncertas. Susirinkusiųjų minia noriai pritarė šiam senoliui ir vaikų „duetui“.

Pagarbos bégime apdovanoti buvę tremtiniai

Šių metų Sausio 13-ajai skirtų renginių serija prasidėjo XVII tradiciniu tarptautiniupagarbos bégimu „Gyvybės ir mirties keliu“. Sausio 12 d. nuo Vilniaus Antakalnio kapinių iki Televizijos bokšto pajudėjo apie 2 tūkstančiai bégikų. Tarp jų – didelis būrys Kauno jungtinio sveikatos klubo atstovų. Kartu su kitais kauniečiais pagarbos bégime, skirtame Sausio 13-ajai pamaineti, dalyvavo ir ketvertas sveikuolių, kurie taip pat yra buvę tremtiniai, Politinių kalinių ir tremtinų sajungos narai. Tai pats minėto klubo tarybos vadovas Petras Sventickas (66 m.), Jonas Sakelis (68 m.), ištremtas iš Lietuvos vos sukakus dvejiems metams, Sigitas Giniūnas (70 m.) ir Rita Kalvaitienė (50 m.).

Pasak J. Sakelio, šią trasą, kurią sudaro maždaug 9,5 km, kauniečiai įveikė jau desimtą kartą. „Svarbiausia – nugalėti tinginį“, – žvaliu balsu tiki J. Sakelis. Pasak jo, nubégti Sausios 13-osios aukų pagarbimo vardan beveik 10 kilometrų nebuvę sunku, nes bégikų dvasią palaikė gatvėse

draugiškai juos sveikinę vilniečiai. Be to, ši trasa, palyginti su ta, kurią kauniečiams sveikuoliams ir tremtiniams tenka įveikti bégant į Ariogalą su Laisvės ugnimi arba minint Valstybės dieną (liepos 6-ąją), yra keletą kartų trumpesnė. Tiesa, taip optimistiškai apie bégimą ir “tinginio įveikimą” turbūt tegali kalbėti patys bégikai. Žvelgiant į jų ryžtą iš šalies, belieka tik žavėtis jų valios stiprybe.

„Šis bégimas nėra varžybiniis, – teigė LBMA prezidentas Romas Bernotas, – Tai yra vienijantis Laisvės gynėjų dienos paminėjimas ir vienės svarbiausiu mūsų renginiu. Tačiau tame yra įsteigtą daugybę specialiųjų prizų: greičiausiam Seimo nariui, gausiausiai dalyvaujančiam kolektivui, jauniausiam ir vyriausiam dalyviam ir, simboliskai – pirmajam kirtusiam finišo liniją, kurioje kasmet tampa puikus bégikas Petras Pranckūnas. Jam šis maratonas téra nedidelė mankšta.“

Šio bégimo istorija siekia 1991 m., kai lemtinį įvykių išvakarėse Lietuvos bégimo mėgėjų asociacija surengė protesto bégimą „Vieninga ir nedaloma Lietuva“. Tada jame dalyvavę 500 bégikų per tris dienas atbėgo iš Palangos į Vilnių. Nuo 1992 m. Lietuvos bégikai kasmet pagerbia šią lemtinį mūsų istorijoje dieną pagarbos maratonu. Jo dalyvių skaičius išaugo per 3 tūkst., tarp kurių yra Lietuvos bégimo mėgėjų asociacijos, sporto klubų nariai, svečiai iš užsienio, Lietuvoje esančių ambasadų darbuotojai, žymūs sportininkai, kariškiai, Seimo nariai, buvę tremtiniai bei visi norintys. Šiaisiai metais vyriausias bégimo dalyvis buvo 82 metų amžiaus, o jauniausias – aštuntuonmetis. Pasak J. Sakelio, visi bégikai įveikė trasą. Kauko jungtinio sveikatos klubo atstovai, taip pat ir minėti buvę tremtiniai, buvo apdovanoti garbės taure, kaip gausiausiai dalyvaujantis koletyvas.

Sausio 13-oji paminėta ir Londono

Nors šiais metais prie Seimo susirinko galinga minia žmonių, čia nebubo bene pagrindinio asmens – profesoriaus Vytauto Landsbergio. Minioje sklandė gandas esą profesoriaus jau lėktuve iš Londono skrendą į Lietuvą – gal ir suspėstantis kalbą pasakyti. Tačiau Sajūdžio atstovai paskelbė, kad profesoriaus lėktuvą nusileisių vėlokai.

Šiaisiai metais V. Landsbergis Sausio 13-osios išvakarėse kalbą sakė Jungtinėje Ka-

ralystėje gyvenantiems lietuviams. Mat Londone pirmą kartą surengti Lietuviai maldos pusryčiai, kurių tema – Laisvės kaina. Maldos pusryčių iniciatorius – Lietuvos ambasadorius Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Siurės Airijos Karalystėje Vygaudas Ušackas. Londono „Churchill“ viešbutyje rinkosi gausios lietuvių išeivijos atstovai, verslininkai, diplomatai, politikai. Jungtinėje Karalystėje gyvena keliasdešimt tūkstančių lietuvių, pradedant senosios emigrantų kartos atstovais ir baigiant jaunaja karta, dirbančia arba studijuojančia šalies aukštosiose mokyklose.

„Šio ryto Maldos pusryčiai subūrė lietuvius ir Lietuvos draugus Londono, atstovaujančius įvairiomis profesijomis, požiūriams bei skirtinėms krikščioniškoms bendruomenėms, pasidalinti savo mītingais ir ižvalgomis „Laisvės kainos“ tema. Susirinkome Laisvės gynėjų dienos išvakarėse pasimelsti ir prisiminti 1991 m. sausio 13 d. nakties aukas, žuvusiuosius, ginant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę“, – pradėdamas Maldos pusryčius, sakė V. Ušackas. Sausio 13-osios didvyrių atminimas buvo pagerbtas tylos minute.

Lietuvių maldos pusryčių, skirtų Sausio 13-osios aukoms atminti, metu kalbą pasakė Europos Parlamento narys profesorius Vytautas Landsbergis.

“Iš štai Lietuva, 1991 metų sausio tryliktoji. Naktis prieš 17 metų. Dešimtys tūkstančių artimųjų, mylimujų, sujungtų vieningo jausmo, nors šiaip tarpusavy ne nepajstamų. Ir jų nekenčiantys, niekinantys svetimi kareiviai stiklinėmis akimis. Nežinia, ar užtū akių yra dar kokiios sužalotos sielos, ar tik aklas paklusnumas šetono įsakymui: eik, mušk, žudyk.

Agresorių lūpose skamba nebent keiksmai, o TV bokšto gynėjų lūpose – malda ir du paprasti žodžiai. Vienas jų – tai Lie-tu-va, kuris tūkstančių balsais reiškia laisvės troškimą ir tėvynės meilę. Taip, Lietuva tada reiškė ne geografią, o laisvę, smurto ir vergijos atmetimą.

Kitas šauksmas užpuolikams tiesiasi į veidą: „Ką jūs darot, fašistai?“ Taip kadaise sakė Mokytojas: jie nežino, ką daro. O apibūdinimas „fašistai“ vertė sovietų kareivius pamatyti save lyg veidrodje. Ir priekaištasis „ką jūs darot“ reiškė: „susipraskite, žmonės“.

Liudininkų aprašymuose randame vaizdą: žudynėmis pasibaigus, kai Televizijos

bokštas jau užimtas, žuvusieji ir sužeistieji išvežti į ligoniines; ištuštėjusio mūšio lauko pakraštyje stovi šarvuotis su raudona žvaigždė, o Jame sedi rusų kareivis ir verkia. Jeigu verkia – tai žmogus. Keletuiolikos gyvybių kaina išgelbėta viena siela“, – taip savo netrumpoje kalboje apie Sausio 13-ąją pasakojo V. Landsbergis.

Baigdamas jis sakė, kad „Sausio 13-ąją likome gyventi. Tada kovą prieš tankus laimėjo žmonių meilė vieni kitiems, visiems artimiesiems, tūkstančiams aplink, laisvės ir Tėvynės meilė. Nedžnai taip atsitinka. Žinokime ir nepamirškime“.

Akibrokštas

Sausio 13 d. Seime vykusio iškilmingo posėdžio metu šiaisiai metais, be Lietuvos atstovų, kalbas sakė Lenkijos Respublikos Seimo maršalka Bronislavas Komorovskis ir Latvijos Respublikos Seimo pirmininkas Gundarsas Daudze bei jo vadovaujama delegacija. Taip pat žodis buvo su teiktas Jo Eminencijai kardinolui Audriui Juozui Bačkiui bei Medininkų žudynių liudininkui Tomui Šernui. Visi pranešėja išsakė daug prasmings, kupinu išminties žodžių ir palinkėjimų.

Tačiau šis iškilmingas posėdis šiaisiai metais „pakibo ant plauko“. Pasirodo, grupė Seimo narių, vadovaujamų socialiberalio Artūro Paulausko, buvo sumanę į provokaciją panašų dalyką. Naujoji sajunga (socialliberalai) buvo surinkę 72 Seimo narių parašus, kad iškilmingo posėdžio metu būtų pagarsintas interviu su Juru Abromavičiumi. 1991 m. sausio 13-ąją Lietuvos radijas buvo paėmęs interviu iš tuometinio savanorio Juro Abromavičiaus, kuris 1997-aisiais buvo nužudytas. Šio įvairiai vertinamo buvusio savanorio vardas ir žūtis jau kurį laiką yra vartojami kaip ginklas, leidžiantis politiskai kenkti Tėvynės sajungai. Ši kartą buvo nutarta nepasikuklini ir išnaudoti Sausio 13-osios progą. Tačiau tai nebuvo pādaryta, motyvuojant iš anksto sudaryta iškilmingo posėdžio dienotvarke į laiko stoka. Tuo tarpu, pasak socialliberalio Antano Valionio, tam technikai buvo pasirengta jau prieš kelias savaites. Jis pažadėjo „per Seimo Etikos ir procedūrų komisiją išsiaiškinti, kodėl nebuvo atsižvelgtai į daugiau kaip pusės parlamentarų pageidavimą“. Kaip žinoma, A. Valionis yra žinomas ne tik kaip aukštas Lietuvos politikas, tačiau ir kaip KGB rezervininkas.

2008 m. sausio 18 d.

Sveikiname

Albinė KAVOLIŪNĖ,
buvasi politinė kalinė ir Sibiro
tremtinė (1947–1959), šiuo
metu gyvenanti Rokiškyje,
sausio 8 dieną sulaukus
gražaus 80-mečio jubiliejaus
sveikina žmona, dukters,
vaikaičiai ir provaikaičiai.

*Sustok po vakaro žvaigždėm,
po qžuolu šakotu
ir prisimink visus gyvenimo takus.
Pajausk, kad viltys,
rūpesčiai neliko be prasmės,
ir širdi vėl svaigins gyvenimo giesmę...*

Minėjome Klaipėdos krašto dieną

Sausio 15 d. Klaipėdoje
paminėtos 85-osios Klaipė-
dos krašto sukilio ir Klaipė-
dos krašto prijungimo prie
Lietuvos metinės.

Klaipėdos Skulptūrų par-
ke prie Laisvės kovų dalyvių
paminklo įvyko iškilmingas
minėjimas. Jame visuomenės
veikėjų prisiminimus palydė-
jo Karinių jūrų pajėgų (KJP)
orkestro salvės, padėta gėlių.

Sausio 14 d. vakare apie
pusantro šimto savanorių,
šaulių ir savo krašto istorija
besidominčių žmonių patrau-
kė į tradicinį simbolinį naktin-
į žygį „Klaipėdos sukilio
dalyvių kelias“. Rytojaus
dieną Klaipėdos Teatro
aikštėje žygeivius patrankos
šūviu ir KJP pučiamujų ins-
trumentų orkestro maršais
pasitiko miestiečiai. Vi-
siems žygio dalyviams buvo
iteikti diplomi.

Klaipėdos krašto sukilio
metinių proga Klaipėdoje,
Mažosios Lietuvos istorijos
muziejuje, atidaryta paroda

„Lietuvos kariuomenė Klaipėdoje 1923–1939 m.“ Parodos atidaryme dalyvavo krašto apsaugos viceministras Antanas Valys, Lietuvos karinių jūrų pajėgų vadas flotilės admirolas Kęstutis Macijauskas, Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius pulkininkas leitenantas Gintautas Surgailis, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktorius dr. Jonas Genys, kiti svečiai.

Paroda parengta iš Vytauto Didžiojo karo muziejaus, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus rinkinių bei Lietuvos centrinio valstybės archyvo fondų. Joje eksponuojamos nuotraukos, paveikslai, 7-ojo pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butigeidžio pulko vėliava, to laikotarpio pėstininkų ginklai. Tikimasi, kad ši paroda padės atskleisti dar vieną Klaipėdos istorijos puslapį.

Paroda veiks iki šių metų kovo 15 d.

“Tremtinio” inf.

Lietuva paminėjo Sausio 13-osios aukas

(atkelta iš 1 psl.)

Renginiai Kaune

Šeštadienį Kaune, Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje, prie Nežinomo kareivio kapo ir Laisvės paminklo buvo surengta istorinė pilietiškumo akcija „Sveika, būk laisve!“ Sekmadienį, sausio 13 d., Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje už Laisvės gynėjus aukotos Šv. Mišios, Kauno igulos vadai padėjo gėlių prie Nežinomo kareivio kapo ir Laisvės pa-

minklo. Aplankytų Laisvės gynėjų kapai Petrašiūnų ir Romanių kapinėse, vakare Kauno šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje koncertavo Kauno valstybinis choras.

Renginiuose dalyvavo Sausio 13-osios brolijos narai, laisvės gynėjų giminės ir artimieji, Kauno m. savivaldybės atstovai, Kauno savivaldybės meras A. Kupčinskas, JE Arkivyskupas S. Tamkevičius, LR Kovo 11-osios Akto signatarai, kariai, moksleiviai, miesto visuomenė, svečiai.

“Tremtinio” inf.

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja:
1 mén. – 5,60 Lt, 3 mén. – 16,80 Lt, 6 mén. – 33,60 Lt.
Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,40 Lt.
Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio
22 dienos.

Ivykiai, komentarai

Imperijos šauklys prie NATO

Kremliaus vadovas dar kartą parodė vis dar naiviems Vakarams, kad jam visiškai nusispjaut ne tik į savosios opozicijos, bet ir į Vakarų nuomonę. Savo nuostatą V. Putinas pademonstravo tuo po Naujujų metų paskirdamas Rusijos atstovu prie NATO aršū nacionalistą, imperijos atkūrimo šauklį, didelį, ypač Baltijos valstybių, neprietelių Dmitrijų Rogoziną. Nepaisant palyginti jauno amžiaus (43 metai), D. Rogozinas jau tapo vienu iš didžiausių ir aršiausių Maskvos „vanagų“, lenkiančiu pačius karingiausius Rusijos armijos generolus ir patį V. Žirinovskį. Beje, naujasis Kremliaus atstovas ir Lietuvoje puikiai žinomas. Tai jų 2002–2004 metais V. Putinas buvo paskyrės specialiu prezidento atstovu Kaliningrado srities reikalams. Tuo klausimu, ypač tranzito į ši Rusijos anklavą per Lietuvą problema, jis aiškiai pademonstravo, kad visai

pritapo prie V. Putino kagibistinio štabo. Beje, V. Rogozinas vadovavo partijai „Rodina“, vienu metu vaidinusiai opozicinė politinė jėgą. Tai buvo kartu su V. Putinu organizuotas politinis spektaklis. Tada pačiam V. Putinui dar buvo neatėjės laikas pulti į antivakarietišką, ypač antiamerikietišką retoriką. Šis uždavinys buvo patiketas D. Rogozinui, iš visų tribūnų pliekusiam Vakarų „imperialistus“, ypač Baltijos valstybes. Negana to, D. Rogozinas pagarsėjo tuo, kad iškėlė šukį „Rusija – rusams!“ Jo žaliūkai negailestingai lupo Maskvoje ir kituose miestuose tamsaus gymio išeivius iš Kaukazo. 2005 m. D. Rogozino partija „Rodina“ sukūrė fašistinį propagandinį filmą „Išvalysi me šukles iš miesto“. Filmas ragino „tikruosis“ rusus, ypač maskviečius, išvyti iš Rusijos sostinės visus „juosdnuikius“, tai yra Kaukazo tautų atstovus. Tada netgi Maskvos

centrinė rinkimų komisija buvo priversta pripažinti, kad šis D. Rogozino filmas yra pernelyg ksenofobiškas. Tačiau niekas neabejoja, kad tas raganimas „išvalyti šukles“ buvo jeigu ir netiesiogiai suderintas su V. Putinu ar Maskvos meru Jurijumi Lužkovu, tačiau susilaukė neoficialaus jų pritarimo.

Dmirtijaus Rogozino paskyrimas atstovu prie NATO rodo, kad V. Putinas ypač pasitiki juo. Juk visi puikiai žino, kad Rusijos atstovybėje prie NATO knibždėte knibžda aukšto rango FSB-GRU šnipų. Kad šiam šnipui širšynui vadovaus tokis aršūs imperininkas ir nacionalistas, labai daug ką pasako.

Antplūdis

Išplėtus Šengeno erdvę, Europaliko be tarpusavio sie-
nų kontrolės, todėl kai kuriose senosios Europos valstybės
kilo vos ne panika. Pirmiausia – dėl migrantų ant-
plūdzio, ir ne tik iš Rytų Europos. Ypač didelis nepasi-
tenkinimas dėl Šengeno erdvės plėtrų kilo Austrijoje.
Kaip teigia apklausų duomenys, net 75 proc. austrių labai
neigiamai vertina Šengeno plėtrą. Panašus procentas ne-
patenkintųjų ir Vokietijoje...
Kai kurie žinomi austrių politi-
kai reikalauja, kad valdžia im-
tusi griežtų priemonių prieš
emigrantus, nes, anot Geraldio
Grošo, jei priemonių niekas ne-
siims, tai Austrija virs pabégėlių
ir nusikaltėlių rojumi.

Vakarų Europos spauda atkreipia dėmesį į tai, kad i Šengeno erdvę kartu su Rytų Europa ateina problema, kurios europiečiai iki šiol sten-
gėsi nepastebėti. Tai – čigo-
nai. Pirmasis pavojaus signalas nuskambėjo praėjus metu rudeni, kai Italijoje Rumunijos čigonas išprievertavo ir nužudė 47 metų Džovaną Redžani. Po šio įvykio tarp Romos ir Bukarešto kilo rimtas skandalas, baigėsi tuo, kad abiejų šalių premjerai – Romanas Prodis ir Kalinas Po-
pesku-Teričanu – kreipėsi į ES reikalaudami nedelsiant kelti klausimą dėl nekontroliuojamos migracijos ir pirmiausiai – čigonų taborų.

Vienoje tarptautinėje konferencijoje, skirtoje Euro-
pos čigonų problemoms, Pasaulio banko viceprezidentas Johanes Linnas, lankėsis keiliuose čigonų taboruose Slo-
vakijoje, pareiškė: „Čigonai čia gyvena taip, lyg šiandien būtų ne 21, o 12 amžius“. Ne-
reikia stebėtis, kad ieškodami geresnio gyvenimo, Rytų Europos, pirmiausia – Rumunijos čigonai patraukė į Italiją, Somalį, Libijos ir kitų šalių. Ispaniją, Portugaliją. Čekijos

ir Slovakijos čigonai stengiasi patekti į Didžiąją Britaniją, Suomiją, Švediją, Vengrijos čigonai pamėgo Prancūziją. Anksčiau Rytų Europos čigonus stabdė valstybių sienos ir pasieniečiai, dabar, po Šengeno zonos plėtrą, sienų faktiskai nebeliko.

Po Džovanos Redžini nužydymo Italijos vidaus reikalų ministerija paskelbė liūdną statistiką. Pasirodo, Rumunijos piliečių daugiausia – rumunų čigonų daliai tenka 15 proc. žmogžudysti, 16 proc. išprievertavimų, 15 proc. reketų faktų ir net 20 proc. prabangių vilų, butų apiplėšimų ir turto grobimo. Belaukiant, kol Europos Sąjungos institucijos imsis kokių nors priemonių dėl čigonų antplūdzio, Italijos valdžia ministrų prefektams suteikė teisę išsiųsti iš šalies imigrantus, jeigu jie nėra Europos Sąjungos valstybių piliečiai. Kai kuriose vietovėse Italijos policija émési čigonų taborų likvidavimo.

Rumunijoje į tokius išpuolius atsako ilgai laukti nereikėjo. Nacionalistine „Archangelo Gabrieliaus sąjunga“ pagrasino imtis aktyvių veiksmų prieš italių verslininkus ir jų įmones, restoranus ir picerijas.

Jei panašūs įvykiai plėtosis, tai, pasak vieno austrių žurnalisto, susilaiksime tokios dienos, kai senosios Europos šalys vėl imsis savo sienų apsaugos. Ir ne tik nuo ne-
laimėlių čigonų, nes į Europos šalis émē masiškai plūsti emigrantai iš Afganistano, Somalio, Libijos ir kitų šalių. Jonas BALNIKAS

Sausio 13-osios išvakarėse LR Seimo narė, TS PKT frakcijos pirmininkė Vincė Vaidevutė Margevičienė Klaipėdos r. savivaldybės mero pavaduotojos, TS narės Rūtos Cirtautaitės ir LPKTS Klaipėdos r. filialo pirmininko, savivaldybės tarybos nario Česlovo Tarvydo kvietimu lankėsi Gargžduose.

Susitikimas

Klaipėdos r. savivaldybės mero Vaclovo Dačkauskas kabinetė Seimo narė V.V. Margevičienė pasakojo apie darbą Seime, atsakinėjo į visiems rūpimus klausimus. Daugiausia nerimo – dėl švietimo reformos, mokytojų streikų, "mokinio krepšelių", nepasitenkinimas geltonaisiais autobusiukais...

Kaip Socialinių reikalų ir darbo komiteto narė V.V. Margevičienė buvo pakiesta apžiūrėti Gargždų socialinių paslaugų namus, kuriuose pagalba teikiama neįgaliems ir seniem žmonėms, aprūpinant juos techninės pagalbos priemonėmis. Kol kas kambariai be baldų ir be įrankių, yra keltuvas neįgaliesiems, tačiau netrukus bus įrengti žmonių su fizine neįgaliu, sutrikusiu intetektu savarankiško gyvenimo kambariai, dirbtuvės ir kt. Dviejose centrui priklaušančiuose pastatuose galės gyventi 115 žmonių.

Mes atejome į žemę gyventi

Priekulės socialinių paslaugų centre išlaikyta senoji architektūra. Lankydamiesi senelių kambaryje, radome močiutes, mezgančias kojines ir klausančias socialinės darbuotojos skaitomas knygos. Apžiūrinėdama mezginus TS PKT frakcijos pirmininkė V.V. Margevičienė pabendravo su senolėmis, palinkėjo gerossveikatos. Vakare seneliai grįžta į savo namus, kuriuose jų niekas nelaukia, o dieną jie čia bendrauja, vyrai pina krepšelius, meistruja, klausuo muzikos.

Vaikai čia piešia, lipdo, iš siūlų gamina paveikslus ir visokias kitokias grožybes. Jų darbeliai eksponuojami rajono parodose. Kad tévai galėtų normaliai dirbti, taip sie-

kiama palengvinti gyvenimą šeimoms, turinčioms vaikus su fizine negalia ir sutrikusiu intelektu.

Po apsilankymo paslaugų centruose Č.Tarvydas surengė ekskursiją į Priekulės Laisvės kovų ir tremties istorijos muziejų.

Salpėniškiai minėjo Sausio 13-ąją

Svarbiausias viešnagės Žemaitijoje akcentas – Sausio 13-osios paminėjimas Šalpėnų kaime. Jaukūs, nedidukai kultūros namai buvo pilnuteliai. Dovaną šventės svečiams – Šalpėnų kultūros namų choro pradėtą nepakartojamą koncertą tėsė Gargždų politinių kalinių ir tremtinių

choras "Atminties aidai" (vadovė Regina Česnauskienė).

Klausantis gražių ir melodingu dainų atsinaujino senos žaizdos, prisiminimai, ne vienas ašarą nubraukė. Paskutinė daina "Mes atejome į žemę gyventi" dainavo visa salė. LR Seimo narė V.V. Margevičienė, rodydama į stendą, iš kurio žvelgė Sausio 13-osios didvyrių akys, klausė: "Kaip išdriso tankai važiuoti per jaunus, gražius žmonės, atėjusius į žemę gyventi, kurti?... O gi todėl, kad jie norejo gyventi, kurti, būti teisūs... Ir ne kada nors, ne 17, 18 amžiuje, o dabar, čia pat..."

Gražiausia dovana mums, gyviesiems, ir žuvusiesiems Sausio 13-ąją – tai, kad 52 žmonės (iš jų 12 buvę tremtinių)

Pokalbis mero kabinete vyko gyvai: centre – Seimo narė V.V. Margevičienė, kairėje – Klaipėdos r. meras V. Dačkauskas, vicemerė R. Cirtautaitė, savivaldybės administracijos direktorius C. Barnevicius, Socialinės paramos sk. vedėja D. Šeporaitienė ir kt.

Jono Sakelio nuotr.

nai) iš Šalpėnų ir aplinkinių kaimų išstojo į Tėvynės sajungos gretas. Neabejoju, kad nėra kito tokio kaimo Lietuvoje, kuriame būtų toks šimtaprocentinis pasirinkimas. TS PKT frakcijos pirmininkė V.V. Margevičienė kartu su Klaipėdos rajono TS pirmininku Dangiru Lingiu įteikė TS nario bilietus, ženklielius. Kai Seimo narė, paduodama rožę bučiavo kiekvieną naujo nario gyvenimo raukšlių išvagotą skruostą, žiūrėjau ir galvojau – čia tikra Lietuva! Tai bent žemaičiai. Ir suspaudė širdį, kad tai ne mano gimtojoje Suvalkijoje...

Ir pavydu, ir gera pabuvous Žemaitijoje: kokiu nuostabių žmonių, jų darbų ir veiklos pamatėme. Svarbiausia – visa tai daroma nuoširdžiai, ne dėl pliuso ataskaitoje. Gal ir kituose Lietuvos kampeliuose yra tokų šviesuolių rūpintojelių, kaip Č.Tarvydą pavadinio Veiviržėnų seniūnė, TS narė Jadvyga Radžienė, tokų energingų, kaip bibliotekininkė Jana Morta Tamkienė, kurios žodžio klauso visa Šalpėnų bendruomenė, mieloji vice-merė R. Cirtautaitė. Reikia tikėti, kad yra, kitaip nemiela būtų mūsų Lietuva! Juk ir tie trylika žuvo tikėdami, kad tokia buvo ir dabar yra Lietuva... Neapvilkime jų ir pasekime žemaičių pavyzdžiu.

Audronė KAMINSKIENĖ

Neterminuota akcija „Uždekim žvakutę“ tesiama

Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus tarybos ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus filialo akcija „Uždekim žvakutę“, pradėta 2005 m. sausį, tesiama. Minėtų visuomeninių organizacijų narių lėšomis žvakutės kiekvieną dieną tebestatomos tautos aukas primenančiose vietose: prie paminklinio akmens „Nežinomam partizanui ir Laisvės kovotojui atminti“ (Lukiškių aikštėje) ir prie buvusių politinių kalinių ir tremtinių pastatyto paminklo „Sovietinės okupacijos aukoms atminti“ (Aukų gatvės skverelyje). Pastarasis – iš visos Lietuvos lauko akmens pastatytas kuklus paminklas – jau 17 metų yra pagrindinė mūsų žmonių ir užsienio svečių Lietuvos genocido aukų pagerbimo vieta sostinėje.

Prieš 13 metų Lukiškių aikštėje atidengtas akmuo su užrašu: „Šioje aikštėje bus įamžintas Nežinomo partizano ir kovotojo dėl Lietuvos laisvės atminimas, 1995 m. gegužės 20 d.“ yra miestovaldžios ir Vyriausybės pamirštasis, kaip ir daugelis pažadų. Tik mūsų visuomeninių orga-

Paminklas Vilniuje sovietų okupacijos aukoms atminti Justino Permino nuot.

nios, kurias Gediminas Adomaitis po kruopelę renka iš įvairiausią istorinių šaltinių. Deja, ši akcija vis dar sulaukia priešskai nusiteikusių žmonių chuliganiškų veiksmų: plėšomi kalendoriniai pranešimai, dingsta arba sudaužo-

mi indeliai su žvakėmis, dingsta gėlės. Visa tai rodo, kad kai kur dar ne-patinka žiaurios praeities priminimai. Asmeniškai teko išgirsti žodžius: „Dėl va tū „kovotojų“ mes šiandien taip ir gyvename“ (suprask, jei ne nepriklausomybė, gyventume geriau).

Dar kartą norėtusi atkreipti dėmesį į niekaip nesibaigiančius ginčus dėl Lukiškių aikštės pertvarkymo ir memorialinio paminklo „Laisvė“ pastatymo. Prieš porą metų įvyko konkursas, bet vėliau Vilniaus savivaldybėje eksponuoti projektaivieningo tinkamo sprendimo nesulaukė. Šiuo metu toliau kalbama apie daugiafunkcinę šios aikštės paskirtį ir vėl žadama dar šiaisiai metais pateikti aikštės pertvarkos projektą. Mūsų nuomone, jei-

gu norime dar iki Lietuvos vardo 1000-mečio paminėjimo ką nors pakeisti, vertėtų pagalvoti, kaip sutvarkyti aikštę ir pastatyti, jeigu dar galima suspėti, paminklą „Laisvė“. Galbūt galima pastatyti ten, kur stovėjo „tautų vadai“.

Pastaruoju metu kai kurie architektai viešai pradeda prieštarauti „Laisvės“ paminklo idėjai, nes tai lyg „ne-modernu ir nuvalkiota, osvarbiausia – toks paminklas neatspindės Lietuvos valstybės istoriškai didžiaja to žodžio prasme, – laisvę mes turėjome ir šiandien turime“. Jiems nerūpi, kad mūsų proprotėviam, protėviam, tėvams ir dabartinei vyresniajai kartai teko nuolat grumtis, kad ją apgintų, išsaugotų, ne kartą praradus – vėl iškrovot.

Reikėtų, gerbiamieji, pažvelgti į ateitį. Jau šiandien ne mažai dalį savo laisvės esame perleidę kitiems. Ar tai nieko nesako? Gal šis paminklas mūsų ainiams liks vienintelis primimas, kad lietuvių per amžius kovojo už savo laisvę ir ne kartą buvo tapę laisvi.

Petras GVAZDAUSKAS

Minime 17-ąsias Krašto apsaugos savanorių pajėgų įkūrimo metines

Sausio 17 d. minėjome 17-ąsias Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) įkūrimo metines. Šia proga sau-

sio 11 d., Kauno įgulos karininkų ramovėje buvo surengta savanorių pajėgų kardų per davimo Kauno įgulos karininkų ramovei ceremonija.

Susirinkusius karininkus pasveikino Kauno miesto me-

ras Andrius Kupčinskas tardamas: „Šiandien proga atkreipti mūsus visų dėmesį ir prisiminti, kaip prieš 17 metų užgimė savanorių tarnyba. Jūs visada rūpinoteis, kad būtų tvirti valstybėspamatai. Linkiu ir toliau būti patriotiškumo pavyzdžiu jaunajai kartai!“ Me-

ras, linkédamas tėsti prieškario tradiciją, išteikė Ramovei dovaną – Svečių knygą.

Sveikinimo žodį tarė Da-

riaujas ir Girėno apygardos 2-

Ši daina skambėjo Slucko tankistų dalinyje, kai ten tar-

navo kariai lietuvių.

To meto įvykiuose dalyvavęs Česlovas Jasevičius prisi-

mena: „Gavau šaukimą į Raudonąją armiją. Kaitik pa-

siodžiau priėmimo punkte,

išgabeno į Slucko karinį dalinį. Baltarusija – taine Tolimųjų Rytų neišbrendami sniegynai ar šaltieji speigai, vis arčiau namų, raminau save. Pa-

sitaikys proga, pabėgsiu, tiek

to kelio namo. Penkiolikos lietuvių būrių po karinio apmo-

kymo paskyrė į muzikos kla-

se. Mūsus dainos patiko kita-

čiamis kareiviams, jie vis

prašė: „Spoite iščio!“ Ir mes

dainavome – eidami į pirtį, ri-

kuotėje, laisvalaikiu. Kari-

nė vadovybė mums „prikli-

javo“ etiketę – nacionalisti-

ta. Uždraudė dainuoti lietuvių kalba. Atsidūrėme

seklių taikiklyje. Gal pabijo-

ję nepageidaujamų paseki-

mų lietuvių išskirstė į kitus

Slucke dislokuotus dalinius,

tačiau susitikinėti, pa-

bendrauti nedraudė. Nors lietuviškai nebedainavome,

bet mūsus širdys plazdėjo Té-

vynės ilgesio krauju...“

osios rinktinės vadas mjr. Vi-

das Šarakauskas. VDU doc.

Jonas Vaičenonis perskaity-

pranešimą apie kardų istori-

ją, funkcines ir

simbolines kardų

reikšmes.

Savanorių pajėgų kardai buvo nukaldinti 1996 metais KASP štabo ginklų meistro vyresniojo seržanto Vytauto Lavrenco. Pasak jo, kardai buvo pagaminti nuodugniai iš studijavus istorinę medžiagą ir Vytauto Didžiojo karo muziejuje išlikusius egzempliorius.

Pavyzdžiui, kardo rankena buvo nusiziūrėta iš tarpukario Lietuvos kariuomenės karininkų kardų. Tuomet kardai

Lietuvos karininkams buvo kardinami Vokietijoje. Iš viso savanorių pajėgomis buvo nukaldinti 23 kardai, kurie iki

1997 metų pabaig-

os buvo perduoti

visiems savanori-

rių rinktinės šta-

bams.

Ankščiau šie kardai buvo naujodami įvairių KASP ceremonijų ir švenčių metu. Atsisakius senojo ir priėmus naują Rikiutės ir ceremonijų statutą, kardai nebéra naudojami KASP renginiuose. Nu-

spresta visų 10 KASP rinktinės

kardus (5 dabar funkcionuojančių

ir 5 jau reorganizuotų) per-

duoti Kauno įgulos karininkų

ramovei. Dešimt porų kardų

papuoš Karininkų ramovės

sienas.

„Per amžius kardas Lietu-

vos kario rankose reiškė, jog

mūsų Tėvynė laisva ir nepri-

klausoma, o tauta – saugi ir

tvirta. Kad šiandien mes esa-

me lietuvių, turime savo že-

mę, kalbą ir kultūrą, yra mū-

sų tėvų ir protėvių – Tėvynės

gynėjų nuopelnas. Atkūrus

Nepriklausomybę savanorių

rinktinės atsirado ir kardai –

mūsų istorijos ir dyvinės stip-

rybės simboliai. Šiuos Lietu-

vos kardus perduodame sau-

goti Kauno įgulos karininkų

ramovei – Lietuvos karinių

tradicijų puoselėtojai ir tės-

jai,“ – sakė KASP vadas pul-

kininkas Antanas Plieskis.

„Tremtinio“ inf.

KASP kardai nuo šiol puoš Kauno įgulos karininkų ramovės sienas

Zenono Šiaučiulio nuotr.

*“Ir kada, ir kada mūs šalelė bus laisva,
Ir kada mes sugrįšim į Tėvynę.”*

Organizuoto samokslų aukos

Lietuvos pogrindžiu. Tarp laiško eilučių žmogaus šlapimu rašėme apie karines paslaptis. Norint perskaityti, laišką tereikėjo išlyginti karš-

tu lygintuvu ir paslaptis – kaip ant delno. Kas mus išdavė, nežinome. Suėmė visus dešimt. Pasitelkę klastą sakė: „Jūsų draugas susirgo“, arba „išsiūstas į kitą dalinį“, arba „išvyko atostogų“.

Mane suėmė taip pat 1951 m. birželio 24 d. vyko naktiniai užsiémimai. Slucko tankodrome šaudėme iš tanko pabūklo. Man pasisekė. „Otlično“, – pagyrė pulkovo vadą ir pasakė, kad reikia dviejų karių iš Charkovo parvairuoti naujus tankus. Pasisiūlė ukrainiečiai. Ir aš pakėliau ranką, brandindamas mintį pabėgti. Nudardėjome į štabo buveinę, iš ten nugabено į Slucko karinį štabą. Čia generolas mane lydėjusio ka-

reivio paklausė, kuris gali vai-
ruoti tanką? Kareivis pirštu
dūrė man į pilvą. Generolas,
nužvelgės nuo galvos iki kojų,
pasakė: „Laimingo kelio!“

Kariniu visureigiu nuvyko-
me į kito pulko štabą. Čia pri-
šokę kareiviai nulupo mano
antpečius, išpjautė drabužių
sagas, apsupo ginkluota sar-
gyba. Supratau planuoto sā-
mokslo esmę. Atidarė mano
lagaminą, išėmė popieriaus
lapą laiškams rašyti. Privalė-
jau ant kiekvieno lapo pasira-
šyti. Nugabeno į Minską. Ke-
lyje dar mačiau skaisčiai rau-
doną saulės skrydį dangaus
mėlyne ir įkvėpiau tyro oro
gūsi, nerimui slopinti. Minske
igrūdo į drėgną vienutę. Nak-
timis tardė, dienomis miego-
ti neleido. Po pusmečio „išpa-
žinties“ nuprausė įsipenėju-
sias utėles, išgyvenau tyro
vandens gaivinamą galią.

Baltarusijos SSR Karinio tribunolo teismas Kaziui Pet-
raškai, Jonui Juškauskui, Vin-
cuiu Kavaliauskui ir Antanui
Žindžiui skyrė aukščiausią
bausmę – sušaudyti, vėliau
Antanui Žindžiui pakeitė į
kitą – 25 metus lagerio ir 5
tremties. Juozui Zdaniui,
Antanui Žiobai, Juozui Linikui,
Algirdui Šilkaičiui, Čes-
lovui Jasevičiui ir Vytautui
Matulaičiui skyrė 25 metus
lagerio ir 5 tremties.

Po ilgos kelionės atsidū-
riau Taišeto lageryje. Iš ten
pabėgti viltis išblėso, kaip iš-
blesta laužo pelenai po Joni-
nių nakties.

Česlovo Jasevičiaus
prisiminimus užraše
Albinas SLAVICKAS

Česlovas Jasevičius

Jonas Juškauskas-
Mėnulis

Vincas Kavaliauskas-
Vanagas

Antanas Žindžius-
Gintaras

Kazys Petraška-
Vėjas

Juozas Zdanys-
Aras

Antanas Žiobas-
Lapelis

Juozas Linikas-
Tankas

Algirdas Šilkaitis-
Ratas

Česlovas Jasevičius-
Beržas

Vytautas Matulaitis-
Kiškis

Vienos šeimos istorija

Prieš pat Naujuosius 2008 metus Anapilin iškeliaavo Veronika Ignatavičiūtė-Tuškevičienė (1921–2007), kilusi iš Kapitoniskių k., Rumšiškių valsč., partizano Prano Tuškevičiaus (1925–2001) žmona, jo pagalbininkė ir ryšininkė. Pranas buvo suimtas 1948 m. spalio 9 d., nuteistas 25 m. kalėti. Bausme atliko Irkutsko srityje. Greitai ir Veronika buvo išvežta į Sibirą...

2001 m. rumšiškietis Vytautas Markevičius užraše tremtinės Veronikos atsiminimus. Jie bus jdomūs ir mūsų laikraščio skaitytojams. Pranas Tuškevičius savo gyvenimo istoriją paliko užrašytą storame mokykliniame sąsiuvinyje...

Be kaltės kalta

Veronikos
TUŠKEVIČIENĖS
atsiminimai

Tėvelis Kazimieras Ignatavičius Kapitoniskių k. turėjo 9 ha ūkį, buvo geras žmogus ir sumanus ūkininkas.

Pamenu, kai 1945 m. vasario mėn. ant Nemuno ledo buvo nušautas Saulės būrio partizanas Jonas Lietuvninkas. Po kurio laiko jo kūną mums leido palaidoti. Su broliu Jonu iškirtome prišalusį kūną iš ledo. Atėjo kaimynas Bernardas Markevičius, drabužiuose rado vyro dokumentus. Jonas pakinkė arklį, išėjo į roges šiaudų ir išvežėme žuvusį. Rumšiškių kapinėse palaidojome partizaną be karto, įsukę kūną į drobę. Dokumentus atidavėme tévams, parodėme palaidojimo vietą. Šeima pastatė paminklėlis sūnaus vardo ir pavadės įrašu. Kai 1959 m. miestelis kėlėsi iš Kauno marių dugno, Jono palaiakai atsidūrė šeimos kape, tik jau įrašo nebeliko...

Mintyse matau Joną nušoviusius enkavédistus. Jų vyresnysis gyrėsi, kad jo ranka ne vieną „banditą“ nušovė. Pasaikojo, kad buvo atvejis Ukrainoje, kai nušovė „banditą“ ir atvedėjo tévus atpažinti. „Tavo sūnus?“ – klausia. „Ne“, – atsako. „Banditas?“ „Gal...“ Gyrėsi sadistas, kad spryrežmogui į „snukį“, stebėjosi, kokios kietos tų tévų širdys. Nežinojo okupantų pakalikas, kad lietuvių tévų širdys ne tokius pragarus ir išbandymus praeis... Juk buvo tik 1945 metų pradžia...

Draugavau su Pranu Tuškevičiumi iš Rumšiškių, už jo 1947 m. ištakėjau. Pas mus dažnai ateidavo Didžiosios Kovos apygardos partizanų kuopos vadai Romualdas Randis-Meška. Kai mano vyra suėmė, likau viena, tai su

nerimu laukiau susidorojimo. Išaušo 1949 m. kovo 25-oji... Pakelė iš lovos vidurinė penki kareiviai ir stribai. Vienas iš jų kalbėjo lietuviškai. Atvarė su vežimu kaimyną Petrą Morkevičių vežti mus į Kaišiadorius. Tą naktį iš mūsų kaimo išvežė ir Petro Ulozo vaikus: dukterį Stasę, g. 1930 m., ir sūnų Stasi, g. 1931 m. Man liepė per pusvalandį susiruošti, maisto leido pasiūmti tik tam kartui. Brolis Jonas dar norėjo išdėti žirnių, bet kareiviai neleido. Visą menką mūsų su Pranu užgyventą turėli išsinešiojo stribai. 1957 m. mums gržusims iš Sibiro stalą grąžino stribas Felikas Lepševičius.

Vagone su mumis kartu vežė penkių asmenų Bernardo Matako šeimą iš Gastilonių k., Sikodolskus iš to paties kaimo, laikinai gyvenusius Baniškėse, Moniką ir Albina Jasilonytes iš Graučiškių, Zigmo Matulevičiaus šeimą iš Mickūnų, Stasę Leikauskaitę iš Pentiškių k., Ambrazevičių šeimas iš Rečionių ir Mackūnų. Vagone buvo apie 20 žmonių. Gyvulinuose vagonuose važiavome 17 parų, išlipti neleido. Tik už Uralo atidarė vagono duris, ginkluota sargyba leido atsinešti vandens ir atlikti gamtinius reikalus. Pasiekėme Irkutsko sritys Usolės r. Galutinis tikslas – tarybinis ūkis už 150 km nuo Irkutsko. Įsikūrėme buvusioje fermoje. Vietiniai gyventojai net nuo stogų žiūrėjo, kaip rogėmis veža „banditus“.

Teko dirbtį platinėjė, miško ruošas darbus, šienauti ir atlikti kitus ūkio darbus. Kartą kraunant rastus į mašinas, rietuvė pajudėjo, ir aš atsidūriau po jais. Trūko dubens kaulas, skilo riešas, pramušė kaktą. Pragulėjau sužeista iki ryto, kol prižiūrėtojai atėjo raginti į darbą. Nuėjau, bet sunkiai dirbtį negalejau...

Tremtyje iš bado mirė du Magdalenos Sikadolskienės, g. 1914 m., vaikai. Mindaugėliui buvo ketveri, badavo, eidavo per žmones sakydamas: „Teta, duokite duonos, aš jums padainuosiu“. Petriukas dar ir metų neturėjo, mirė tuojo po Mindaugėlio.

Sunkiausiai tremtyje buvo iki Stalino mirties. 1955 metais gavaud leidimą nuvykti pas vyra į lagerį, važiavau 1000 ki-

lometrų. Vyra iš lagerio paleido 1956 m. jis atvyko pas mane į tremtį. Kitą metų rugsėjo 1 d. mums gimė dukrelė Regina (dabar Regina Žukauskienė – Tėvynės sajungos Kauno rajono skyriaus pirminkė). I Lietuvą sugrįžome 1957 m. lapkričio 28 d.

Rumšiškių apylinkės pirmininkė V. Juozapavičienė

tiniai kareivėliai.

Sekė kelionė į Jarcevą. Miške buvo gerai įrengti bunkerai – trys eilės rastų ir beveik metras užpiltos žemės. Stovykloje buvo apmokomi gal 20 tūkst. lietuvių. Rengė ir maitino labai prastai, tačiau propagandas buvo iki soties:

kokia galinga Sovietų sajunga, vienuolika jūrų, tūkstančiai kilometrų žemės,

per pusvalandį susiruošti, maisto leido pasiūmti tik tam kartui. Brolis Jonas dar norėjo išdėti žirnių, bet kareiviai neleido. Visą menką mūsų su Pranu užgyventą turėli išsinešiojo stribai. 1957 m. mums gržusims iš Sibiro stalą grąžino stribas Felikas Lepševičius.

Rumšiškių apylinkės pirmininkė V. Juozapavičienė

Tuškevičiai 1948 m.

man tiesiai pasakė: „Važiuok, kur nori, mūsų rajone darbo negausi.“ Jos vyras Stanislavas – buvęs raudonasis partizanas, vietus kolūkio pirminkas, vėliau – žemės ūkio viceministras. Išsigandau. Laukiau ilgai, kol įsitarbinau vaikų darželyje. Vyra irgi pamažu kabinosi į gyvenimą, susirado darbą. Taip ir nugyvenome Rumšiškėse viša savo amželį...

Tarp dangaus ir žemės

Prano TUŠKEVIČIAUS
atsiminimai

Tada mokiausi Kaišiadorių amatų mokykloje. 1944 m. buvau šaukiamoji amžiaus, gavau kvietimą tarnauti sovietų armijoje, bet néjau, slapsčiausiai. Tėvelis buvo račius, bet persuirėliko be užsakymų, tad abu uždarbiaudavome kuldami ūkininkams javus.

Tą dieną darbavomės Bartkūnuose. Grįždami namo prie Dovainonių k. pamatėme, kad kelią užtvėrė rusiškos tanketės. Pradėjau bėgti, bet po tévo riksma supratau, kad kulka greitesnė, pasivys. Sustojau... Privažiavo kareiviai, surišo rankas ir nusivedė į Antakalnio k., kur vielomis aptvertose aikštélėje buvo saugomi mūsų krašto naujokai, būsimieji sovie-

gyvenome pas Oną Litvinienę Užtaką k. Kartą pas mus atėjo Meška, klausinėjo, ar turiu ginklų. Daviau jam prieš metus rastą belgišką „mauzerį“, šovinių, dvi prieštankines minas, kariškus žūronus. Paprašė gauti raketinį pistoletą, daugiau šovinių.

Iš Kapitoniskių k. partizano Pranas Ulozas-Bevardis, žuvo 1949 m. rugsėjo 16 d. Juozą Jankauską jau 1947 m. liepos 3 d. aktyvistas, paskui stribas Stepas Tatarūnas apkaltino pinigų rinkimui partizanams, suėmė. Vyros neišlaike kankinimui ir lageryje nuisiudė. 1950 m. Juozas ir Mikas Ulozai buvo apkaltinti nestojantys į kolchozą, buvo nuteisti kaleti. Dažnas svečias pas Ignatavičius buvo jų giminaitis Kazys Grėbliauskas-Vaidevutis. Žuvo 1947 m. gruodžio 31 d.

Kartą Meška prasitarė, kad tarp vienos milicininkų yra savų žmonių: Antanas Grinevičius ir Vaclovas Makarevičius. Žinoma, gerai būtų daugiau savų tarp stribų turėti. Vaclovas 1947 m. sausio 14 d. buvo suimtas ir nuteistas.

Nors ir saugojausi, tačiau kai grįžau į susitikimo su partizanais Pravieniškėse, pakliuau į milicijos įgaliotinio Ipolito Balinsko paruoštą pasalą. Surištomis rankomis buvau nuvežtas į Kauno saugumą. Kad esu dezertyras, saugumiečiai jau žinojo, tačiau, jog padedu partizanams – dar ne. Tardytojas man nurodė du kelius: lageris arba darbas Rumšiškių milicijoje. Prisimėnes pokalbi su Meška, sutikau, ketindamas pirmai proga pasitaikius spruktį mišką.

Ignatavičiai tada gyveno Kapitoniskėse, poros kilometrų atstumu nuo Rumšiškių nutolusiamė kaime. Draugavau su jų dukterimi Veronika, todėl šeima užleido laisvą kampą, nors žinojo, kad čia dažnai lankosi jų žentas – Žvirblis būrio partizanas Kazys Grėbliauskas-Vaidevutis. Susitikome. Jis buvo gražias garbanotais plaukais, apsilankė naujutėle Lietuvos kario uniforma, turėjo ir trumpavamzdį automataj. Vėliau susitikau su Meška ir jo vyrais Spurga, Žilvičiu, Klaokliu. Tie patarė likti stribų būryje ir teikti informaciją. Taip ir dariau. Gavau Račiuko slapyvardį.

Pirmieji nepasitikėjimo manimai požymiai milicijoje atsirado netikėtai. Jiems buvo keista, kad man dalyvaujančių išvykose, partizanų tose vietose nerasdavo, mat jie žinojo kiekvieną stribų žingsnį.

(keliamas į 7 psl.)

2008 m. sausio 18 d.

Tremtinys

Nr. 3 (785)

7

Vytautas Mikūnas

Žinia apie Vytauto Mikūno netektių giliu liūdesiu apgaubė lietuvių išeivijos Vydūno fondo vadovybę, akademinių skautų sajūdį ir visą lietuviškąją skautiją. Jis buvo Lietuvos ąžuolas – likimo persodintas, bet jsi-tvirtinės ir placiai šakas išskleidės Amerikos lietuvių bendruomenės veikloje. Ištikimas vaikystėje duotam skauto pasižadėjimui, visa gyvenimą prasmingai ir uoliai dirbo dėl Dievo. Tėvynės ir Artimo gerovės.

Vytautas Mikūnas gimė 1922 m. sausio 5 d. Pilviškiuose. Ten pradėjo lankytis pradinę mokyklą. 1932 m. mokėsi progimnazijoje, vėliau – Kauno aukštėsniojoje prekybos mokykloje. Moksłią baigė 1941 m., vos savaitę prieš prasidedant karui. Pasipriešino okupantui – su dvemis draugais miestelio aikštėje iškėlė Trispalvę. 1942 m. pradėjo studijuoti Vilniaus universitete, Ekonomikos fakultete, buvo "Varpo" choro valdybos pirmininkas. Moksłią baigė pasitraukęs į Vokietiją, Freiburgo Albert-Ludwig universitete. Dėl emigracijos į Ameriką išlaikė tik dalį egzaminų. Iš Pensilvanijos atvykęs į Čikagą,

1952 m. vedė Jolantą Musteikytę, dirbo Čikagos miesto sanitario rajono Mechanikos skyriaus projektuotoju. 1986 m. išėjo į pensiją.

Iškautijos veiklą Vytautas Mikūnas išitraukė 1932 metais, ištodamas į Vytauto Didžiojo skautų draugovę. 1938 m. Karmėlavoje baigė skautų vadovų kursus. Vokietijoje, Freiburge, subūrė skautus, Čikagoje įkūrė "Korp! Vytis" draugovę, ējo valdybos pirmininko pareigas. 1952–1954 m. buvo "Korp! Vytis" centro valdybos pirmininkas, 1962–1964 m. Akademinių skautų sajūdžio pirmininkas, 1973–1975 m. Lietuvos skautų sąjungos pirmininkas.

1952 m. kovo 23 d. Čikagoje buvo įsteigtas Akademinių skautų sajūdžio Jaunimo fondas, pavadintas Vydūno vardu. Vydūno fondo (VF) tikslas – remti lietuvius studenčius, suteikti paskolas ar stipendijas. Vytautas Mikūnas 1952–1953 m. tapo šio fondo valdybos reikalų vedėju, nuo 1966 iki 2002 metų buvo valdybos pirmininkas.

Vytautas Mikūnas pasišventusiai dirbo ir dėjo daug pastangų, kad VF veikla plėtustisi, lėšos augtų. Per 38 Vytauto Mikūno vadovavimo metus 220 asmenų gavo pa-

Pro memoria

skolas studijoms, 49 asmenys, studijuojantys Amerikoje lituanistiką – stipendijas, 165 stipendijos buvo išmokėtos studentams Lietuvoje.

Vytauto Mikūno pastangomis Lietuvos universiteto buvo įsteigtas Akademinių skautų sajūdžio Garbės narių – Ciurlionienės, Zaunienės, Končiaus, Kolupailos ir Kvirklio vardų žymenys ir piniginės premijos. Išleista 18 knygų, iš kurių trys – Lietuvos istorija: Jakšto, Makausko ir Gudavičiaus "Lietuvos istorijos" I tomas ir trys Lietuvos žemėlapiai: istorinis, iliustracinis ir topografinis.

2002 metais LR Prezidentas V. Adamkus V. Mikūnui įteikė DLK Gedimimo penktąja laipsnio ordiną – padėką taip nuoširdžiai mylėjusiame Lietuvą ir daug nuveikusiam dėl jos gerovės.

Su Vytautu Mikūnu Amerikos lietuvių bendruomenės nariai atsisveikino 2007 metų liepos 24 dieną. "Meldžiame Aukščiausiąjį, kad priimtų Tavo kilnią sielą į Amžinuosius namus", – skambėjo atsisveikinimo žodžiai.

Parengta pagal Ritonės Rudaitienės straipsnį ("Draugas")

Vienos šeimos istorija

(atkelta iš 6 psl.)

Kartą sužinojau, kad Juodiškių k. stribai atsitiktinai užėjo į Emilijos Jočiūnaitės, g. 1924 m., trobelę. Šeimininkės nebuvuo, tačiau ant stalos pamačė atverstą „Tiesą“, o joje – išbadytomis akimis Stalino portretą. Milicijoje buvo nutarta meringiną areštuoti. Sumaniai gelbėti žmogų. Nuėjau į Juodiškes perspėti, kad Jočiūnaitė pasislėptu, tačiau jos neradau. Užėjau pas kaimynystėje gyvenusią Oną Kazakevičiūtę ir paprašiau, kad šioji perspėtų. Tik nežinojau, kad ji NKVD užverbuota ir vadinosi agente „Saulte“. Emilija buvo suimta ir nuteista ilgus metus kalėti.

Kitą dieną MGB Rumšiškių valsčiaus viršininkas V. Satalinas mane suėmė ir uždarė Izidoriaus Navicko troboje, kur gyveno milicijos valdžia. Kamarėlė lygi nepritaikytą kačėjimui, tad išėjau į laisvę sulančio rėmu. Slapsčiausiai.

Išaiškino mane, kai 1948 m. gegužės 26 d. Klaipėdoje suėmė partizaną Juozą Urbanavičių-Aidą ir jis kažkiek prasitarė, kad jiems padėdavo Račiukas.

1948 m. spalio 9 d. į namus atėjo Aleksas Drumstas ir liepė eiti į stribyną. Mane Šatalinas tik paklausė, ar mus Rumšiškėse pagal tévelio profesiją vadina račiais. Iš

pradžių tardė MGB tardytojas vyr. leitenantas Tomas Zelionka, su kurio po kalėjimo ilgus metus gyvenau Rumšiškėse, beveik kaimynystėje. Paskui išvežė į Kaišiadorių saugumą. Ką išgyvenau, sunku ir apsakyti. Laikė karceryje, rūsyje, per tris sprindžius vandenye...

Pagal BK tris straipsnius man buvo paskirta 25 metai nelaisvės. Kalėjau Magadane. Kai praradau sveikatą, išvežė į Irkutsko sritį, Uskuto invalidų lagerį. 1956 m. gegužės 11 d., kai kalėjau Angarlage, paleido.

Spaudai paruošė Stanislovas ABROMAVIČIUS

Informuojame

Knygų tremties ir rezistencijos tematika bei naujus "Laisvės kovų archyvo" numerius galite išsigyti LPKTS būstinės knygynėlyje, Kaune, Laisvės al. 39.

Sausio 27 d. (sekmadienį) 12 val. Rokiškio Šv. Mato bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už visus mirusius, žuvusius ir gyvuosius Rokiškio rajono buvusius tremtinius ir partizanus. Po pamaldų susitiksime „Carito“ salėje. Vaišinsimės atsineštomis vaišėmis. Kviečiame dalyvauti.

SL289**Redaktorė - Jolita Navickienė****Redakcija:** Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negražinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Janina Nacytė-Mockienė

1926–2007

Gimė Kalmiškių k., Šiluvos valsč., Raseinių aps., ūkininkų šeimoje. Tėvai turėjo 40 ha žemės. 1948 m. Nacių šeimą – motiną ir keturis vaikus ištremė į Irkutsko sritį, Zulumajų. Dirbo jvairius miško darbus. Vėliau šeimą perkėlė į Zimą. Ten dirbo medienos džiovykloje. 1960 m. mirė mama. Tais pačiais metais grįžo į Lietuvą, bet čia tremtinį niekas nelaukė, teko išvykti atgal į Zimą. Į Lietuvą grįžo tik 1970 m. Nuo 1974 m. gyveno Didžiasalyje, Ignalinos r., dirbo Ignalinos statybinių medžiagų gamybiniame susivienijime. Palaidota Tverečiaus kapinėse. Užaugčiame sūnų, gemines ir artimuosius.

LPKTS Ignalinos filialas

Stanislovas Šiurkus

1924–2007

Gimė Kruopų k., Akmenės r., Paggerių k. 1946 m. Stanislovas ištraukė į kovą prieš okupantą. Suimtas, kalintas ir žauriai kankintas Šiauliųose, 1946 m. karo tribunolo nuteistas 10 metų lagerio ir 5 m. tremties. Išvežtas į Karagandą sr. Dirbo ypač pavojingose molibdeno kasyklose. 1956 m. išleistas į tremtį. Dirbo ir gyveno Taišeto r., Karagandą sr., Džezkazgano srityje. 1964 m. grįžo į Lietuvą. Apsigynė Girdžiuose, dirbo tarybiniam ūkyje. Buvo aktyvus LPKTS Jurbarko filialo narys. Užaugino ir išaukėjo gražią šeimą.

Nuoširdžiai užaugčiame žmoną, sūnų, dukterį, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Jurbarko filialas

Pranas Gimbutis

1934–2007

Gimė Biliūnų k., Vyžuonų apyl., Utenos rajone. 1948 m. kartu su tėvais buvo ištremtas į Krashojauską kr. Kazaičių k. Kokorno k. Vėliau persikelė į Porogą. Ten dirbo ir gyveno iki 1958 m. 1963 m. reabilitavus žmoną grįžo į Lietuvą. Apsigynė Kupiškio r., Šepetėje, nes tėvų namuose priegirstuoti neleido. 1964 m. išsidarbino Rokiškio miškų ūkyje, Vyžūnos girininkijoje. Užaugino dvi dukteris. Palaidotas Čedasų kapinėse.

Nuoširdžiai užaugčiame žmoną ir dukteris.

LPKTS Rokiškio filialas

Ona Antanaitytė-Gergelienė

1921–2007

Gimė Marijampolės aps. Rusinkos k. ūkininkų šeimoje. Palaike glaudžius ryšius su partizanais. 1946 m. areštuota. Karinės tribunolas nuteisė 10 metų. Kalėjo Intos lageryje. Išėjusi į laisvę ištėkėjo už politinio kalinio. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Apsigynė Marijampolėje, dirbo siuvykloje. Dainavo buvusiu tremtiniu ir politiniu kalinių chore. Nuo 1991 m. LPKS, Tėvynės sajungos narė. Užaugino sūnų ir dukterį.

Nuoširdžiai užaugčiame vaikus, vaikaičius bei seseris.

LPKS Marijampolės skyrius

Jonas Kaknevičius

1921–2007

Gimė Užventyje, Kelmės r. Mokėsi Kražių „Žiburio“ gimnazijoje. 1940 m. įstojo į Kauno veterinarijos akademiją. 1941 m. Birželio sukilmimo metu nedvejodamas stojo ginti atimtos tėvynės Nepriklausomybės. Vykdė atsakings vienetus. Susišaudymo su sovietų kareiviais metu buvo sužeistas. Prieš vokiečių okupaciją kovojo Lietuvos fronto gretose. 1945 m. sovietų valdžios suimtas ir išvežtas į lagerį Chabarovsko srityje. 2006 m. J. Kaknevičius buvo apdovanotas Vyčio kryžiaus ordino medaliu.

LPKTS Rokiškio filialas

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214 Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt> Imonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr. LT18 70440600 0425 8365. Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3560. Užs. Nr.

Kaina 1,40 Lt